ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 20. december 2021

Sag BS
(8. afdeling)

A som mandatar for
Skadelidte (SKL)

mod

FT
(advokat Joakim Bondesen)

Retten på Frederiksberg har den 3. august 2020 afsagt dom i 1. instans.

Landsdommerne Bertil Frosell, Karen Hald og Ellen Skodborggaard (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande
Appellanten, SKL, har nedlagt påstand om, at FT tilpligtes at betale hende 313.913,27 kr. med tillæg af nærmere specificeret procesrente.

Spørgsmålet om ansvarsgrundlaget er behandlet særskilt og forlods.

SKL har vedrørende ansvarsgrundlaget påstået, at FT skal anerkende, at ansvaret for ulykken den 29. september 2017.

Indstævnte, FT, har påstået stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling
Sagen drejer sig om, hvorvidt indstævnte er erstatningsansvarlig for en faldulykke, som SKL var udsat for til en firmasommerfest den 29. september 2017.

SKL deltog som ansat i FT i virksomhedens sommerfest den 29. september 2017, hvor hun faldt på en trapperist på vej ud på en terasse, hvorfra sommerfesten skulle foregå. Faldet skete netop, som medarbejderne skulle samles til festen.

Hændelsen blev i oktober 2017 anmeldt til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) som en arbejdsulykke. AES anerkendte ved en afgørelse af 24. maj 2019 ulykken som en arbejdsskade og tilkendte SKL godtgørelse for varigt mén på 10 pct.

Forklaringer
SKL og vidnet B har afgivet supplerende forklaring for landsretten. Desuden har vidnet C afgivet forklaring for landsretten.

SKL har supplerende forklaret bl.a., at hun aldrig havde været ude på den pågældende terrasse før den 29. september 2017. Hun havde dog været i kantinen, hvorfra man kunne gå ud på terrassen. Hun ved ikke, om terrassen blev brugt meget – måske af nogle rygere. Hun kendte ikke på forhånd nærmere til den trapperist, som sagen angår. Trapperisten blev banket ind under huset straks efter ulykken. Hun kan huske, at nogle kollegaer stod med en hammer og slog den på plads. Hun kan om ulykken i dag huske, at hun gik frem mod døren inde fra kantinen, at hun stod et øjeblik ved døren og derefter trådte ned på trapperisten, der stod som et trin ned mod terrassen. Herefter skred risten væk under fødderne på hende, og hun røg baglæns. Hun er ikke selv i tvivl om, at hendes fald skyldes, at risten tippede. Der var ikke noget, som hun kunne gribe fat i. Hun husker, at hun kiggede ned på risten, da hun gik ud ad døren. Hun trådte ned midt på risten. Hun ved ikke, om risten gabte ind mod huset, da hun trådte ned på den. Hun er sikker på, at de bankede den ind under huset bagefter. Da hun kom til sig selv, stod risten anderledes end før. Hun mener fortsat, at det var risten, der ramte hende på læggen ved faldet. Da hun kom til sig selv, sad hun op ad noget. Hun kan ikke sige præcist, hvor hun sad. Hun husker i dag, at kollegaen B var bagved hende inde i kantinen, og at B derfor kom ud på terrassen efter hende.

C har forklaret bl.a., at hun på tidspunktet for ulykken var ansat som direktionssekretær i FT. Hun deltog i den pågældende sommerfest i 2017. Hun var medarrangør. Da ulykken skete, stod hun stod i baren uden på terrassen og kikkede op mod udgangsdøren. Hun husker, at hun så SKL stå i døren med et stort smil på. Hun trådte derefter ud på trapperisten og så skete der noget mærkeligt – hun faldt direkte bagover helt stiv, og det gav et ordentligt brag, da SKL ramte ruden. Det kan vidnet stadig høre for sig. Da SKL faldt, blev hun hjulpet op af nogle kollegaer. Hun havde ingen umiddelbare reaktioner, hun græd ikke og tog sig ikke til hovedet. Men hun virkede forstenet. Det var voldsomt. De ringede efter SKL's mand. Vidnet tænkte dengang på, om det var en hæl, der havde sat sig fast i gitteret på trinnet, fordi faldet så så mærkeligt ud. SKL snublede ikke, før hun faldt. Den terrasse, hvor festen blev holdt, blev aldrig brugt. Vidnet har været ansat i firmaet i 30 år, og de har ikke brugt terrassen til en fest før.

Der er et enkelt foto af trapperisten, som hun ikke kan genkende, men ellers kan hun af de foreviste fotos se, at der er tale om den rigtige trapperist og det rigtige sted. Hun mener, at risten sidder en lille smule løs, fordi fliserne er skæve det pågældende sted, og nogle gange står risten med et hjørne inde under huset som vist på et af de foreviste fotos. Hun var ikke bekendt med, om risten kunne tippe. Hun gik den pågældende dag ikke ud ad den dør, som sagen angår, idet hun benyttede en anden dør, som var placeret tættere på baren. Hun husker episoden meget tydeligt, fordi det var en ud af tre gange, hvor man har været nødt til at ringe til en pårørende. Hun har kun været på ude på terrassen få gange før, måske to gange i alt.

SKL's fald var et fald direkte og stift bagover. Hun stod og så på SKL's smilende ansigt, lige før hun faldt. Vidnet så ikke, hvilket fodtøj SKL havde på. Vidnet så ikke, om risten vippede. Hun befandt sig 10-11 meter fra ulykkesstedet. Hun hørte en lyd, der stammede fra, at SKL ramte ruden. Der var ca. 10 andre personer tilstede på det pågældende tidspunkt. Der var ikke mødt så mange op endnu, da festen kun lige var begyndt. Derfor havde vidnet frit udsyn til døren og til SKL. De andre tilstedeværende var også kommet ud den samme vej som SKL.

B har supplerende forklaret bl.a., at terrassen rettelig var flisebelagt, ikke asfaltbelagt. Da ulykken skete, havde hun været ansat i virksomheden i ca. 5 år. Hun er ikke længere i virksomheden. Hun var arbejdsmiljørepræsentant dengang. De brugte kun sjældent terrassen. Der var et sted derude, hvor man kunne ryge, og der sad også nogle og spiste udenfor om sommeren, men de var typisk kommet derud ad en anden vej. Den udgang, som de benyttede til festen, brugte man meget sjældent. Måske var der ugentligt en enkelt, der gik den vej ud på terrassen. Hun vil tro, at trapperisten stod på samme måde den pågældende dag, da det er den eneste logiske måde, den kan stå på. Risten blev

banket ind under soklen på huset straks efter ulykken. Der gik maksimalt 20 minutter, før det skete. De fik hentet en hammer på værkstedet og fik det fikset. Hun er sikker på, at hun hørte et klonk, da ulykken skete. Klonket stammede fra trapperisten og ikke fra SKL's hovedet, der ramte ruden.

Vidnet er sikker på, at hun gik foran SKL. De havde været henne og hente sodavand, og vidnet var selv lige gået ned ad trapperisten. Der var ikke musik eller anden larm ude på terrassen. Festen var dårligt begyndt, og der var ikke så mange fremmødte. Hun mener, at risten på det pågældende tidspunkt stod løst på terrassen uden at være banket ind under soklen. Hun husker, at hun ud af øjenkrogen så, at risten vippede, og hun hørte klonket, da den faldt retur. Hun vil tro, at risten i almindelighed stod tæt op ad soklen med et hjørne banket ind under soklen. Hun oplevede den pågældende dag ikke selv problemer med risten, da hun trådte ned på den. Hun ved ikke, om risten blev banket helt ind under soklen, men den kom i al fald til at sidde fast, for det tjekkede de ved at træde op på risten og ved at hoppe let på den. På de foreviste fotos er risten banket delvist ind under soklen.

Det var kollegaerne D og E, der var først henne ved SKL. Vidnet kom til lige bagefter. Hun stod et øjeblik og samlede sig og overvejede kort, om hun skulle ringe 112. Hun følte et vist ansvar for situationen i sin egenskab af arbejdsmiljørepræsentant.

Anbringender
Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

SKL har i sit påstandsdokument af 2. november 2021 til støtte for sin påstand gjort følgende anbringender gældende:

> "Det skal være trygt at gå på arbejde, hvorfor lovgiver i arbejdsmiljølovens §§ 15 og 42, har fastsat en streng norm for arbejdsgivers ansvar. Dette medfører et skærpet ansvar for arbejdsgiver for, at indretningen af en arbejdsplads er forsvarlig. Dette giver også god ræson. Det er i arbejdsgivers interesse og på arbejdsgivers instruks at arbejde på arbejdspladsen udføres, hvorfor det også er arbejdsgiver, der er nærmest til indrette arbejdspladsen samt forsikre denne og derved bære risikoen.
>
> Dette ansvarsgrundlag skærpes yderligere, når der er tale om et job, hvor der ikke må forventes farligt arbejde, se i denne retning modsat eksempelvis FED2005.53V. En kontormedarbejder kan således ikke forventes at være særligt opmærksom på, om der er faldrisiko eller deslige på gulv eller ved niveauskifte.
>
> I denne sag har byretten lagt til grund, at det ikke er klart, hvad der medførte faldet (dommens side 10):

"Sagsøgeren faldt og kom til skade i forbindelse med, at hun trådte ud på terrassen, men det kan ikke på baggrund af bevisførelsen, herunder sagsøgerens forklaring og B's vidneforklaring, fastslås med sikkerhed, hvad der var den egentlige årsag til faldet"

Derved kunne der ikke pådømmes ansvar, da det er appellantens bevisbyrde. Det er appellantens opfattelse, at dette ikke er en korrekt vurdering.

Således har appellanten forklaret at:
"Hun trådte ud og ned på risten, som tippede forover, så bagenden ramte op på hendes læg, og derpå ramte hun et eller andet i baghovedet" (dommens side 2).

Og vidnet B at:
"Hun og sagsøgeren var lige ankommet. Vidnet havde taget en sodavand og var på vej ud på terrassen. Vidnet så ud af øjenkrogen, at sagsøgeren faldt bagover og slog hovedet ned i asfalten. Efterfølgende var sagsøgeren meget svimmel og måtte hjælpes hjem. Forevist de i sagen fremlagte fotografier af uheldsstedet forklarede vidnet, at de viser stedet, som det så ud som på uheldstidspunktet. ***Den metalrist, som man træder ned på, vippede. Hun så det ud af øjenkrogen og kunne høre "klonket," da den faldt tilbage.*** *Bagefter stod trinnet længere ude end på fotografierne. Trinnet blev efterfølgende banket ind under svalegangen"* (dommens side 4) (min fremhævning).

Det er således appellantens opfattelse, at det kan lægges til grund, at risten ikke var placeret korrekt, og at arbejdsstedet derfor var indrettet uforsvarligt, da enhver, der trådte på ydersiden af risten, ville falde.

Dette er ansvarspådragende for en arbejdsgiver, jf. eksempelvis FED2016.134V - også optrykt som U.2017.1016V.

Dermed har indstævnte pådraget sig et erstatningsansvar i anledning af den indtrufne skade."

FT har i sit påstandsdokument af 18. november 2021 til støtte for stadfæstelsespåstanden gjort følgende anbringender gældende:

"Til støtte for den nedlagte påstand gøres det fortsat gældende, at appellantens fald den 29. september 2017 ikke skyldtes ansvarspådragende adfærd eller undladelse hos indstævnte, hvorfor byrettens dom påstås stadfæstet.

Der foreligger ikke fornødent sikkert bevis for, at appellantens fald skyldtes, at det omhandlede trin vippede, idet der henvises til den påpegede usikkerhed om hændelsesforløbet og årsagen til uheldet samt til bilag B.

Måtte det lægges til grund, at trinnet tippede, gøres det gældende, at trinnet var et sædvanligt, sikkert og stabilt trin, der ikke var udformet på en sådan måde, at det var påkrævet, at dette blev sat fast til svalegangen, hvorfor indstævnte ikke har handlet ansvarspådragende ved at placere trinnet det pågældende sted.

I forlængelse heraf gøres det gældende, at appellanten ikke i tilstrækkelig grad har godtgjort, at trinnet var defekt eller uegnet til anvendelse det pågældende

sted, eller at indstævnte jævnfør sædvane, vejledning eller andet skulle have fastgjort trinnet til svalegangen.

Det gøres således gældende, at trinnet ikke udgjorde et faremoment for de ansatte.

Indstævnte har ikke oplevet andre uheld grundet det pågældende trin, hverken før eller efter appellantens faldskade.

Appellanten har ikke dokumenteret, at der forelægger særlige krav om, at det pågældende trin skulle fæstnes til gangbroen, eller at trinnet skulle udgøre et særligt faremoment, idet trinnet var bredt, tungt og var placeret samt blev anvendt til den funktion, trinnet var lavet til.

Det afvises, at indstævnte har overtrådt de af appellanten påberåbte bestemmelser i arbejdsmiljøloven §§ 15 og 42.

Det gøres gældende, at faldet mest sandsynligt skyldtes en uhensigtsmæssig bevægelse fra appellantens side, hvorved der var tale om et hændeligt uheld, for hvilket indstævnte ikke kan pålægges erstatningspligt.

Appellanten bærer bevisbyrden for, at appellantens fald den 29. september 2017 skyldtes forhold, som er ansvarspådragende for indstævnte, hvilken bevisbyrde ikke er løftet."

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det, at trapperisten, som anført af byretten, i sig selv er en sædvanlig og ukompliceret indretning, der ikke i sig selv indebærer en særlig pligt for FT med hensyn til instruktion i anvendelsen eller skærpet tilsyn. Det tiltrædes endvidere, at det efter bevisførelsen er lagt til grund, at risten på det pågældende tidspunkt have været placeret på stedet i længere tid uden, at der har været oplyst om uheld eller andre omstændigheder, som kunne give SKL anledning til at tage særlige forholdsregler. At SKL ikke tidligere havde været det pågældende sted, ændrer ikke ved denne vurdering.

Heller ikke efter bevisførelsen for landsretten kan det fastslås med sikkerhed, hvad der var den egentlige årsag til uheldet. SKL har således forklaret for landsretten, at hun trådte midt på trinnet. Ud fra de fremlagte videooptagelser stemmer denne forklaring ikke med, at hun i byretten forklarede, at hun mærkede trinnet mod bagsiden af sin læg. B har for både byret og landsret forklaret, at trinnet tippede, da SKL trådte ned på det, og at det efterfølgende blev banket delvist ind under soklen. Det er imidlertid ikke under sagen gjort gældende, at der i forbindelse med anvendelsen af en sådan rist gælder et generelt krav om, at den skal være fastgjort. C har for landsretten forklaret, at hun ikke opfattede årsagen til SKL's fald.

Landsretten tiltræder herefter, at SKL ikke har bevist, at hendes uheld skyldtes forhold, som FT kan gøres ansvarlig for, og stadfæster derfor dommen.

Efter sagens udfald skal A i sagsomkostninger for landsretten til FT betale 40.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand. Der er ved fastsættelsen af beløbet taget hensyn til sagen forløb og værdi.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal A inden 14 dage betale 40.000 kr. til FT. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.